

Az Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye a Hulladékgazdálkodással összefüggő végrehajtási rendelet tervezetéről II.

A betétdíj alkalmazásának szabályairól szóló 209/2005. (X. 5.) Korm. rendelet módosításáról szóló Kormányrendelet tervezet

Általánosan

Tekintettel arra, hogy a tervezet kizárólag technikai átvezetéseket rendel el (szóhasználatok, illetve a nyilvántartásba vétel pontosítása), véleményt vagy javaslatot nem tudunk megfogalmazni.

A hulladékká vált gépjárművekről szóló Kormányrendelet tervezet

Általánosan

A tervezetről általánosan elmondható, hogy számtalan rendszer-problémát tartalmaz, illetve nem igyekszik kiküszöbölni a jelenlegi rendszerben fennálló problémákat. Különösen jelentkezik ezek a nyilvántartási, adatszolgáltatási területen, a gyártóval nem rendelkező gépjármű hulladékok esetén, a gépjármű alkatrészek kezelésénél, illetve a bontási igazolások kiadásának és nyilvántartásának rendjénél.

Részletesen

3. §: Véleményünk szerint a tervezetnek ez a pontja visszalépést jelent a jelenleg hatályos jogszabály vonatkozó pontjában foglaltakhoz képest, mivel a gyártó kötelezettségei között kizárólag a veszélyes összetevőkre, az alkatrészek jelölésére és a bontási információra vonatkozó forgalmazási feltételeket írja elő, míg a 267/2004. (IX. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) pontja további előírásokat is tesz:

„...továbbá elősegíti a gépjármű karbantartása, javítása, valamint a hulladékká vált gépjármű bontása során keletkező alkatrészek, anyagok újrahasználatát, a hulladék hasznosítását, illetőleg környezetkímélő ártalmatlanítását;”

A Hulladéktörvény (Ht.) javaslatban a gyártói felelősség fogalma ugyan általánosan tartalmazza ezeket a feltételeket, de figyelembe véve azt, hogy Magyarországon a gépjárműgyártás egyre erősödő iparág, fontos lenne, ha a gyártó az újrahasználat (karbantarthatóság, szervizelhetőség és kedvezőbb bontási feltételek biztosítása) kapcsolatos kötelezettségei ebben a jogszabályban nagyobb hangsúlyt kapnának.

Országos Környezetvédelmi Tanács

© 2000-2004 Országos Környezetvédelmi Tanács. Minden jog fenntartva.

megelőzően a hulladékkezelő telephelyén ideiglenesen elhelyezik. Ez a rendelkezés főlegesen, életszerűtlen és kivitelezhetetlen előírást tartalmaz. A hulladékkezelő telephelyén napi rendszerességgel vesznek át kezelésre hulladékot, akár több szállítmányt is, amelyet a kezelés megkezdéséig tárolóhelyen kell tárolni. Az átvételt követő 30 napos adatszolgáltatási kötelezettség előírása egyet jelent a napi szintű adatszolgáltatással. Ez a kezelő szempontjából megvalósíthatatlan, a felügyelőség szempontjából pedig feldolgozhatatlan mennyiségű adatszolgáltatást jelent. Javasoljuk a rendelkezés törlését.

18. § (2): Javasoljuk annak törlését, hogy a veszélyes hulladékkal történő hulladékgazdálkodási tevékenység végzésére irányuló hulladékgazdálkodási engedély iránti kérelmet kizárólag szakértői engedély birtokában lévő személy készítheti el. Ez teljesen főlegesen, adminisztrációt és költséget növelő szabály. Az engedély kérelem minősége kizárólag a kötelezett kockázata, tehát nem érdeke, hogy a felügyelőség által el nem fogadható kérelmet nyújtson be. Ha a kötelezettek nincs erre megfelelő tudással rendelkező szakembere, akkor úgyis megkeres egy erre alkalmas szakértőt.

A közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről szóló Kormányrendelet tervezet

Általánosan

A jogalkotó a jelenleg hatályos, hasonló tartalmú rendeletet a Ht. új szabályainak megfelelően jelentősen átírta. Sajnos ez a tervezet sem mentes attól a hibától, hogy az egyes részlet-szabályok megalkotásakor nem veszi figyelembe az összes lehetséges élethelyzetet. Például vannak olyan önkormányzatok, amelyek pl. az EU-finanszírozott hulladékgazdálkodási projektjeik révén tulajdonosai bizonyos berendezéseknek, járműveknek, gépeknek, kezelő telepeknek, és ezeket jelenlegi közszolgáltatójuk számára, a feladat elvégzése érdekében bérleménybe bocsátották. Lesznek olyan önkormányzatok, amelyek nem rendelkeznek eszközökkel, hiszen azokat pl. a többségi magántulajdonú közszolgáltató tulajdonolta, és vitte be a rendszerbe. Nyilvánvalóan mindkét eset más-más pályázati felhívás tartalmát, és szerződési feltételeket kell meghatározni. Javasoljuk, hogy a jogalkotó részletezze ezeket a tervezetben.

A másik, igen komoly bizonytalanság abból adódik, hogy sem a Ht., sem a közszolgáltatással foglalkozó egyéb végrehajtási rendeletek nem vállalják föl annak meghatározását, hogy pontosan milyen tevékenységek is tartoznak a közszolgáltatás keretébe. Mivel az ide vonatkozó szövegek leginkább a gyűjtés, szállítás, válogatás körülményeire vonatkoznak, arra lehet következtetni, hogy ezek a tevékenységek tartoznak alapvetően a közszolgáltatás körébe, a hasznosítás és az ártalmatlanítás már nem. Ebből az következik, hogy amennyiben az önkormányzat nem rendelkezik elegendő kapacitású, saját tulajdonú kezelő teleppel, mielőtt a közszolgáltatói pályázatot kiírja, pl. szerződések megkötésével gondoskodnia kell arról, hogy a hulladék hová kerül. Ebből a szempontból a jelenleg hatályos 224/2004. (VII. 22.) Korm. rendelet egzaktabban fogalmaz, amikor azt mondja, hogy „... a felhívás

© 2000-2004 Országos Környezetvédelmi Tanács. Minden jog fenntartva.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

© 2008-2009 Országos Környezetvédelmi Tanács. Minden jog fenntartva.

közzétételére csak akkor van lehetőség, ha az önkormányzat a közszolgáltatás egyes elemeire vonatkozó felhívását megelőzően vagy azzal egyidejűleg a Hgt. és e rendelet előírásainak megfelelően a közszolgáltatás keretébe tartozó ártalmatlanítás ellátásáról gondoskodott”. Javasoljuk ennek egy ehhez hasonló tartalmú rendelkezésnek a visszavételét a tervezetbe.

Részletesen

3. § (2) és 6. § (1): A közszolgáltatói hulladékgazdálkodási tervet a pályázónak már a pályázathoz csatolnia kell, miközben nem rendelkezik megfelelő információkkal, különösen, hogy a Ht. a helyi tervek készítésének előírásait eltörölte. Tekintettel arra, hogy a Ht 78. § (3) úgy rendelkezik, hogy: „A közszolgáltató, illetve az (1) bekezdés szerinti gazdálkodó szervezet a közszolgáltatói hulladékgazdálkodási tervet a települési önkormányzattal egyezteteti, majd azt az OHÜ-nek, valamint jóváhagyásra a környezetvédelmi hatóságnak megküldi”, kérdés, a pályázónak lesz-e elég ideje a közbeszerzési felhívás közzététele és a beadási határidő között, hogy az önkormányzattal egyeztetett, és az OHÜ által jóváhagyott tervet csatoljon a pályázatához. Javasoljuk ezen rendelkezések újragondolását, életszerűvé tételét.

8. § (1) a): Itt jön elő az a probléma, amelyet az általános részben említettünk. A bekezdés tételesen leírja, hogy az ajánlatban a pályázónak be kell mutatnia, hogy rendelkezik a közszolgáltatás ellátásához szükséges – hatósági engedéllyel rendelkező és megfelelő műszaki állapotban levő – járművekkel, gépekkel, berendezésekkel és eszközökkel, valamint olyan – tulajdonában, kezelésében vagy bérleményében levő – hatóságilag engedélyezett telephellyel, amely alkalmas a közszolgáltatás végzéséhez szükséges járművek, gépek, berendezések és eszközök tárolására, tisztítására, fertőtlenítésére és műszaki ellenőrzésére. A fent leírtak alapján egyáltalán nem biztos, hogy ezekkel rendelkeznie kell. Lehet, hogy az önkormányzat mindezeket, vagy ezek egy részét biztosítani tudja a számára.

A csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló Kormányrendelet tervezet

Általánosan

A kormányrendelet-tervezettel kapcsolatban jelen összeállításban csupán a koncepcionális észrevételeinket foglaljuk össze, a technikai jellegű megjegyzéseinket ezúttal mellőzzük. A tervezet megpróbálja ugyan feloldani a Termékdíj Törvényben bevezetett csomagolószer illetve a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv valamint a 2008/98/EK keretirányelv által definiált csomagolás között fennálló definícióbeli és tartalmi ellentmondásokat, ez a kísérlet azonban sikertelen, a tervezet nem tesz eleget harmonizációs kötelezettségünknek, a kötelezettek feladatai tekintetében pedig jogbizonytalanságot teremt.

A véleményezésre megkapott jogszabály-tervezet a csomagolásra és a csomagolási hulladékra vonatkozó uniós szabályozások (irányelvek, határozatok), különös tekintettel a többször

© 2008-2009 Országos Környezetvédelmi Tanács. Minden jog fenntartva.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

12 14 16 18 20 22 24 26 28 30 32 34 36 38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88 90 92 94 96 98 100 102 104 106 108 110 112 114 116 118 120 122 124 126 128 130 132 134 136 138 140 142 144 146 148 150 152 154 156 158 160 162 164 166 168 170 172 174 176 178 180 182 184 186 188 190 192 194 196 198 200 202 204 206 208 210 212 214 216 218 220 222 224 226 228 230 232 234 236 238 240 242 244 246 248 250 252 254 256 258 260 262 264 266 268 270 272 274 276 278 280 282 284 286 288 290 292 294 296 298 300 302 304 306 308 310 312 314 316 318 320 322 324 326 328 330 332 334 336 338 340 342 344 346 348 350 352 354 356 358 360 362 364 366 368 370 372 374 376 378 380 382 384 386 388 390 392 394 396 398 400 402 404 406 408 410 412 414 416 418 420 422 424 426 428 430 432 434 436 438 440 442 444 446 448 450 452 454 456 458 460 462 464 466 468 470 472 474 476 478 480 482 484 486 488 490 492 494 496 498 500 502 504 506 508 510 512 514 516 518 520 522 524 526 528 530 532 534 536 538 540 542 544 546 548 550 552 554 556 558 560 562 564 566 568 570 572 574 576 578 580 582 584 586 588 590 592 594 596 598 600 602 604 606 608 610 612 614 616 618 620 622 624 626 628 630 632 634 636 638 640 642 644 646 648 650 652 654 656 658 660 662 664 666 668 670 672 674 676 678 680 682 684 686 688 690 692 694 696 698 700 702 704 706 708 710 712 714 716 718 720 722 724 726 728 730 732 734 736 738 740 742 744 746 748 750 752 754 756 758 760 762 764 766 768 770 772 774 776 778 780 782 784 786 788 790 792 794 796 798 800 802 804 806 808 810 812 814 816 818 820 822 824 826 828 830 832 834 836 838 840 842 844 846 848 850 852 854 856 858 860 862 864 866 868 870 872 874 876 878 880 882 884 886 888 890 892 894 896 898 900 902 904 906 908 910 912 914 916 918 920 922 924 926 928 930 932 934 936 938 940 942 944 946 948 950 952 954 956 958 960 962 964 966 968 970 972 974 976 978 980 982 984 986 988 990 992 994 996 998 1000

módosított és kiegészített 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai joganyagba ültetésére készült.

Álláspontunk szerint az említett uniós szabályozással azonos címet viselő 94/2002 (V. 5.) kormányrendelet alkotói ezt a munkát már elvégezték és az EU notifikációját követően Magyarország 10 éve sikeresen alkalmazza. A jelenleg hatályos jogszabály módosítását elsősorban az új uniós hulladék keretirányelv, illetőleg az ennek alapján elfogadásra váró „A Hulladékról” szóló magyar törvény indokolhatja, tehát koncepcionálisan azt kell megvizsgálni, hogy szükséges-e, és ha igen, mely jogszabályi helyeken kell az érvényben lévő kormányrendeletet módosítani.

Ezzel ellentétben a kézhez kapott kormányrendelet-tervezet nem ezzel foglalkozik, hanem megpróbálja azt, az ezektől jogilag független, 2011. évi LXXXV., „A környezetvédelmi termékdíjról” szóló törvényhez, továbbá annak 343/2011 (XII. 29.) kormányrendeletéhez hozzáilleszteni és beleerőszakolni a csomagolásra vonatkozó rendelkezésekbe a csomagolószer fogalomkörét.

Szükségesnek tartjuk kiemelni a koncepcionálisan problémás „gyártó” fogalmának következetlenségét. A gyártó fogalmának meghatározásakor (2. § 5.) a Hulladékról szóló törvényre hivatkozik. Ez a jogszabály azt mondja ki általánosságban, hogy a termék gyártója a gyártó.

A kormányrendelet-tervezet viszont azt egyoldalúan átírva, annak szellemiségétől eltérően a csomagolószer-gyártóként azonosítja a gyártót. Ugyanennek a definíciónak a második felében viszont már gyártóként azonosítja a külföldről behozott csomagolt termék forgalomba hozóját is. Ez a második rész azonban tartalmilag azonos a „csomagolás előállítója” definícióval („...a csomagolt terméket ... Magyarország területén elsőként forgalomba hozza.”).

Az uniós szabályozásokban ugyanakkor egyértelmű, hogy a csomagolási hulladékokért az a felelős, aki a terméket becsomagolja (tehát a csomagolt termék gyártója), illetve aki a csomagolt terméket Magyarországon forgalomba hozza, vagy saját célra használja fel. Nincsen tehát semmilyen elfogadható indok arra, hogy Magyarország a kiadni tervezett új kormányrendeletben a tárgyi hatályt [amelyet az 1.§ (1) bekezdés a) pontban még jól határoz meg], később egyoldalúan csomagolószerre módosítsa, és a hulladékért felelősnek pedig a csomagolószer gyártóját nevezze meg a csomagolás kibocsátója helyett. Megjegyezzük, hogy a csomagolt termék gyártóját „csomagolás létrehozója”-ként definiálja, de ezt a fogalmat csupán egy alkalommal, a 4. § (2) bekezdésében (jelölés) használja és a későbbiekben semmilyen kötelezettséget nem ró rá, noha a csomagolt termék első belföldi forgalmazójaként csomagolási hulladék kibocsátó (2. § 3.).

A jogszabály tervezet 4. melléklete pontosan átveszi az uniós irányelvben lefektetett lényegi követelményeket. A csomagolás anyagfelhasználásának csökkentésére vonatkozó

12 14 16 18 20 22 24 26 28 30 32 34 36 38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88 90 92 94 96 98 100 102 104 106 108 110 112 114 116 118 120 122 124 126 128 130 132 134 136 138 140 142 144 146 148 150 152 154 156 158 160 162 164 166 168 170 172 174 176 178 180 182 184 186 188 190 192 194 196 198 200 202 204 206 208 210 212 214 216 218 220 222 224 226 228 230 232 234 236 238 240 242 244 246 248 250 252 254 256 258 260 262 264 266 268 270 272 274 276 278 280 282 284 286 288 290 292 294 296 298 300 302 304 306 308 310 312 314 316 318 320 322 324 326 328 330 332 334 336 338 340 342 344 346 348 350 352 354 356 358 360 362 364 366 368 370 372 374 376 378 380 382 384 386 388 390 392 394 396 398 400 402 404 406 408 410 412 414 416 418 420 422 424 426 428 430 432 434 436 438 440 442 444 446 448 450 452 454 456 458 460 462 464 466 468 470 472 474 476 478 480 482 484 486 488 490 492 494 496 498 500 502 504 506 508 510 512 514 516 518 520 522 524 526 528 530 532 534 536 538 540 542 544 546 548 550 552 554 556 558 560 562 564 566 568 570 572 574 576 578 580 582 584 586 588 590 592 594 596 598 600 602 604 606 608 610 612 614 616 618 620 622 624 626 628 630 632 634 636 638 640 642 644 646 648 650 652 654 656 658 660 662 664 666 668 670 672 674 676 678 680 682 684 686 688 690 692 694 696 698 700 702 704 706 708 710 712 714 716 718 720 722 724 726 728 730 732 734 736 738 740 742 744 746 748 750 752 754 756 758 760 762 764 766 768 770 772 774 776 778 780 782 784 786 788 790 792 794 796 798 800 802 804 806 808 810 812 814 816 818 820 822 824 826 828 830 832 834 836 838 840 842 844 846 848 850 852 854 856 858 860 862 864 866 868 870 872 874 876 878 880 882 884 886 888 890 892 894 896 898 900 902 904 906 908 910 912 914 916 918 920 922 924 926 928 930 932 934 936 938 940 942 944 946 948 950 952 954 956 958 960 962 964 966 968 970 972 974 976 978 980 982 984 986 988 990 992 994 996 998 1000

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

rendelkezést mind az irányelv, mind pedig csomagolásszakmai érvek a csomagolás előállítójának kötelességévé teszik.

A rendelettervezetben megnevezésre is kerültek azok az uniós irányelvhez harmonizált és Magyarországon is bevezetett szabványok, amelyek a környezetvédelmi követelményeknek megfelelés értékelésének módját leírják. Az MSZ EN 13427 szabvány (Csomagolás – A csomagolásra és a csomagolási hulladéokra vonatkozó európai szabványok alkalmazásának követelményei) pontosan rögzíti, hogy a követelményeknek megfelelést az adott termék teljes csomagolására (fogyasztói, gyűjtő- és szállítási) kell vizsgálni.

Az ugyancsak hivatkozott MSZ EN 13428 szabvány (Csomagolás – Külön követelmények a gyártásra és összetételre – Megelőzés anyagfelhasználás-csökkentéssel) felsorolja az ún. teljesítmény ismérvek jegyzékét (10 szempont), amelyek figyelembe vétele szükséges az anyagfelhasználás csökkentése feladatának elvégzéséhez.

Ebben a folyamatban a termékét csomagoló az, aki ismeri a csomagolandó termékét, csomagolási technológiáját, a saját és vevői logisztikai adottságait, a szállítási távolságokat és körülményeket, stb. amelyek mind-mind befolyásolják egy csomagolás anyagának, méretének és szerkezetének megválasztását.

Nyomatékosítani kívánjuk tehát azt, hogy a sok csomagolási összetevőből felépülő fogyasztói, gyűjtő- és szállítási csomagolás, mint teljes csomagolás lényegi követelményeknek megfelelése nem egyenlő egyes alkotórészeinek megfelelésével, ezért csak az azt előállító feladata és kötelessége lehet.

Az egyes összetevők, „részegységek” szállítója (a rendelettervezetben „gyártó”-ként azonosítva) nem képes elvégezni ezt a feladatot, az nem átruházható az ezen ismeretekkel szükségszerűen nem rendelkező más szereplőre. Szakmailag nem határozható meg, melyik az a csomagolás összetevő (ez a fogalom is előfordul a tervezetben, de nincs definiálva sem itt, sem más jogszabályban), amelynek gyártója felelős lehet csomagolószer-felhasználás minimalizálásáért vagy a több összetevőből kialakított csomagolás újrahaználhatóságáért vagy újra feldolgozhatóságáért.

A termékdíjas szabályozás 2012. évi eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy a tárgyi és alanyi hatály megváltoztatása miatt nem lehet átlátható és hiteles nyilvántartást vezetni a csomagolási hulladékokról, mert a bevallott adatok több ok miatt nem fedik a valóságot, és nem alkalmazható a tervezet 5. melléklet 4.9. pontjában szereplő feltételezés, amely szerint a „...képződött csomagolási hulladék mennyisége megegyezik az általa Magyarországon ugyanabban az évben forgalomba hozott csomagolás mennyiségével”.

Az új Termékdíj törvény hatásainak elemzése kapcsán összegyűjtött adatok többek között azért nem reálisak, mert:

- a nem csomagolási célra felhasznált anyagok után is kell fizetni termékdíjat,

Országos Környezetvédelmi Tanács

2012. november 14.

- a forgalomba még nem hozott termék csomagolószerke után megfizetett termékdíj már a hulladékszámítás alapját képezi,
- a rendszer nem tudja kiszűrni a termékdíj többszöri megfizetését,
- a csomagolószerke kiskereskedelmi értékesítése során a felhasználási cél nem tisztázható,
- az előírt adatszolgáltatási kötelezettségek teljesíthetlensége vagy egyéb üzletpolitikai megfontolásból visszaigénylést nem érvényesítenek

A Tanács felhívja a jogalkotó figyelmét arra, hogy az így keletkező statisztikai csomagolás hulladék adat várhatóan lényegesen meg fogja haladni a belföldön valóságosan a hulladékáramba kerülő csomagolási hulladék mennyiségét, és ellehetlenítheti az ország részére előírt hasznosítási célok teljesítését.

Részletesen

A tervezet „4. A gyártó átvételi, gyűjtési és hasznosítási kötelezettsége” című fejezetében a környezetvédelmi termékdíj törvényre hivatkozva megnevezi a gyártó hasznosításra vonatkozó kötelezettsége teljesítésének lehetőségeit [6.§ (3) a) - aa, ab, ac]. Ezeknek a termékdíj-tételek fizetéséhez való kapcsolata ismert.

E jogszabályi hely b) pontja [6.§ (3) b], azonban egy új, „egyéni” teljesítési lehetőséget vezet be, amely semmilyen korábbi jogszabályból nem ismert, feltételrendszerét nem írja le és ennek pl. a termékdíj törvényhez kapcsolódása sem ismert. Nem tudható meg, hogy e pont szerinti teljesítés esetén milyen termékdíj-kötelezettség jelentkezik, illetve jelentkezik-e egyáltalán, hiszen a feladatot a kötelezett egyénileg, az OHÜ helyett elvégzi.

Nem világos továbbá a 6.§ (3) ab) pontja és ugyanezen paragrafus (4) b) pontja, továbbá a (3) aa) és (3) b) pontja szerinti eljárás közötti különbség sem.

A fentiekben összefoglalt véleményünk alapján a Tanács nyomatékkal javasolja a kormányrendelet és a Termékdíj törvény idevonatkozó rendelkezéseinek újragondolását, és az uniós szabályozás elveihez és definícióihoz való visszavezetését, mindenekelőtt a tárgyi és alanyi hatály tekintetében.

2012. november 14.

2012. november 14.